

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.20. Vindicat Deus iniurias filio suo suisque serut illatas. Has Principum horum confundit Samaritana; & merito illos deserit Saluator noster.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

de: *Admittit hoc non esse confessionem, nec gratiam voluntariam. Teipsum talem esse dixisti, ne acerbe seras cum ab alijs audis. Et reprehenderis. Ita denique peccatorum tibi lenonem afferitur, si alijs tibi aliqua crimina obijciant: sibi enim pontius grauioremque addunt, te vero ad sapientiam introducunt. sicut in Pharisaeo & Publicano patet.*

XI.
Exemplo
confirmat
Publicanum

Exemplum adducit Davidis dum à Semei non tolerandis Rex laceratur opprobrijs: dum enim taciturno hæc patitur animo, suam prodit mentis constantiam & occasionem habuit qua storum à Deo criminum speraret indulgentiam: etenim alijs remittens iniurias sibi factas, certo certius confidebat eandem à se Deo illatarum obtinere remissionem. Illas autem nolle perficere, signum est pusillanimitatis: *Si nos*

Hon. post
explicat.
epist. ad
Hebr.
Tom. 4.
Epist. 137.

*ipsum in eos innumerabilia crimina conferimus, & ab alijs audientes grauius ferimus, nonne est hoc animi abiectionis? Hæc omnia ex D. Chrysolom. in qua grauius expendit nostro congruenter proposito illa verba Apolloli: *Voluntarie peccatis vobis**

Ad rem hic profertur quod expendit D. Augustinus ad verbum hanc valde mirabile quo moiachos suos sibi que intimos solabatur, non parum afflictos, ob testimonium quoddam in quendam eorum falso prolatum, de quo superius egimus. Duae sententias dicantur Spiritus S. quæ sibi videntur repugnare: Prima est, responde stulto, qui tibi male dicit & honori tuo detogat, ut forte credat aliquis quod te tacentem stultus supplantauerit: *Responde stulto iuxta fruitiam suam, ne sapiens sibi videatur.* Secunda hanc immediate sequitur: *Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam, ne similibus ei videaris.* Quomodo hoc fieri potest? Responde stulto tibi detrahenti & non respondeas stulto tibi detrahenti. Numquid hæc sibi contradicunt? qua ratione poteris ambas veras efficere? sunt indubie ambe veræ

XII.
Dux sen-
tentia Sa-
lomonis
concilia-
tur.
Eron. 26. 4
& 5.

In cap. 1.
Eccl.

XIII.
Aliquando
tacendum
aliquando
respondendum
iniurijs.

(inquit D. Hieronymus.) & ratio est: etenim in multis iustum est respondere; quando scilicet honor tuus notabili exponitur periculo, & silentium tuum alteri præbet maioris fastus occasionem, efficacique ut contra tuam alter triumphet bonitatem: similiter quando est verisimile illud quod alter tibi imponit, vel quando aliquam detrahit occasionem ut ea, quæ dicta sunt, decerentur: sed in multis alijs stultum est respondere: nam omnium velle tacere facere iugis, est te stultum reddere & ostendere iudicio te mente que captum: & multis quæ passim obijciuntur

debes respondere silentio: etenim tunc tacere non est fateri factum, sed ostendere id quod obijcitur sic omni repugnare rationi, nullum ut mereatur responsum: præsertim cum multa diuino sine committenda tribunali, iuxta Apostolorum Petri & Pauli consilium: *Non reddentes malum pro malo, neque maledictum pro maledicto: sed date locum ira: scriptum est enim: michi vindicta, & ego retribuam, dicit Dominus.*

1. Pet. 3. 9.
Ro. 12. 19.
1. Thess. 5. 15.

Hoc est quod Dominus agit: etenim primo tota respondet comes mansuetudine tam in fami sibi inultra calumnie, quam à se manifestè repellit: ostendens ea quæ obijciuntur, veritati contradicere: nam diabolus hoc solum intendit, eique aduicitur, quod in diuini nominis credit iniuriam: ego vero, respondet Christus, nihil ago, nihil intendo, quod non sit ad diuinæ gloriæ incrementum: *Ego demonium non habeo, sed honorifico Patrem meum.* Quam rationi consona est, ut mansuetè respondeas oblata occasione calumnijs, in tui dedecus ab æmulis impropertatis, dans de moribus tuis vitæque rationem. Secundum: adiungit, ne crederent eo quod tanta patientia tantas perferret iniurias blasphemias, illi supplicium omnino immunes effugerent: quoniam causam hanc æterno suo Patri committebat: etenim certum erat, quod eam ipse defenderet illiisque pro ratione castigaret: *Est qui quarat & iudicet.* Correspondent sibi Pater & filius eleganter: filius non querit, nec intendit, nisi sui gloriæ Patri: *Honorifico Patrem meum.* Pater nihil in se sic suscipit, quam filij sui honorem seruare illitatum: nec vllis seuerius plectet peccatores, quam qui fuerint vel sunt diuinæ eius personæ contumeliosi.

§. 20. *Vindicat Deus iniurias filio suo suisque seruis illas. Hæc Principum horum confundit Samaritana; & merito illos deseruit Saluator noster.*

E Si qui quarat & iudicet. Retundere voluit Dominus noster furorem illorum Principum Diabolicum his verbis: & si quid intelligo, memoriam illis renouare voluit eius, quod Deus Noë dixit egredienti de Arca, cui cum filijs suis mandauit multiplicare terram: quia verò per aduicium corrupta fuerat, sicut in mundi primordio, quando creauit Adam, destinauit illi in alium

mentum herbas terræ & arborum fructus ;
 sic illis nunc alligat in cibum carnes anima-
 lum : *Omnis quod movetur & vivit, erit vo-*
Gen. 8. 3. *his in cibum, quasi olera virentia tradidi vo-*
 I. *his omnia, q. d. commune sit vobis aimentum*
 Quale animalium caro, sicut usque modo fuerunt
 Deus ho- ctera virentia, arborumque fructus. Nunc hinc
 mino pra- in quaestionem vertamus, virum ante dilu-
 scripserit vium carnes ederentur: quamvis enim non-
 alimentu. noli hoc opinentur sicut noster Cardinalis
 In Gen. c. Caetanus & Victor & Dinus Thom. Porro
 9. Dicit Chryssostom. arbitratur, quod licet po-
 Relect. de tuerint, non tamen comederint, cuius conten-
 Temperat. tit Theod.
 De iust. q. Ordinauit Deus vt illa communiter veste-
 l. ar. 1. rentur, essetque cibus & alimentum ordina-
 II. rium sicut est: exterum praecipit, vt nullo
 Cur san- modo sanguine pascerentur, nec quidem in
 guinis e- ipsa carne: *Carnem cum sanguine non come-*
 lum in- detu, sub pena capitis. Quamobrem? tes-
 terdixerit pondet Dnus Chryssostom. cum Theod. vt
 homines pat. tim eo duceret, vt a sanguine
 abhorrent, q. o fieret vt supra modum exe-
 crarentur homicidium. Et hoc ipse Deus de-
 clarauit: subiungit enim: *Sanguinem anima-*
rum vestrarum requiram de manu cunctarum
bestiarum, & de manu hominis, & de manu
viri & fratris eius requiram animam hominis.
 Ab omni abstinete sanguine bestiarum, ne
 quidem carnem cum sanguine comedetis:
 etenim illum requiram ab ijs bestis, quæ be-
 liarum effuderint sanguinem. Si tanto rigo-
 re feru in animalia rationis & omnis scien-
 tia expertia: quanto magis in homines audi-
 cio scientiaque praeditos: *Sanguinem anima-*
rum vestrarum requiram de manu cunctarum
bestiarum. Non cap. o Domine mi, nunquid
 diem ledi in dies vel lupo hominis interfecto-
 nis itemque intendes sanguinariam? verba
 sunt hæc non paræ difficultatis: ad eorum
 enim explicationem SS. Patres ad sensus con-
 fugiunt mysticos. Sed Abulensis & noster O-
 leaster autumant hoc indicari quod Deus in-
 tantam exhorrescat humani sanguinis pro-
 fusionem vt etiam legem decernat, quæ mo-
 riantur animalia quæcumque hominem occi-
 derint, sicut in Exodo præf. ripit de boue, vt
 examini subijciatur: qua ratione illum in-
 terfecerit & in homicidij poenam, ipse mo-
 riat. Si ab ipsis animalibus humani san-
 guinis requirat effusionein (omnis licet cul-

pe incapacibus) quanto stictius ab homi-
 nibus exiget, quibus cum de culpa conset,
 & illam in eius effusione, ac peregrini oc-
 cisione contrahant, quanto magis & stic-
 tius feruet in facidam? *Mibi vindicta, &*
ego retribuam. Hoc eis Christus reducit in-
 memonam: *Est qui querat & iudicet.* Qui-
 bus ibidem reddat rationem. *Quia ad imagi-*
nem Dei factus est homo. Quid igitur erit
 ipsam imaginem propriumque eius filium
 interimere? Potestis equidem liberè excla-
 mare mortalium infelicissimi: *Sanguis eius su-*
per nos & super filios nostros: etenim licet hic
taceat: Est qui querat & iudicet. Hoc, ait
 Euchem. apud Lip. solatur Sanctos, quod
 Deus in se suscipiat iniuriarum & conuul-
 sionum vindictam a calumniatoribus expeten-
 dam se Sauli David: *Iudicet Dominus inter me*
& te & vlescat me Dominus ex te. Domi-
 no totum committo. Et Zacharias: *V-*
ideat Dominus & requirat. Pariter Macha-
 bei tyranno dixerunt Anthiocho: *Domnus*
Deus aspiciet veritatem, videbis magnam potesta-
tem Dei, qualiter te & semen tuum torquet
&c. Tu non effugies manum Dei.
 III.
 Habes hic patientia fulcrum Sanctorum in-
 contumelias & iniurijs sibi dictis atque interrogatis: Deus in
 qua de causa illa summâ perferunt patientiâ: se suscipit
 norunt etenim, quod tacentibus illis, Deus ar-
 natus ad vindictam properabit perfectamque Sanctoru-
 referet, de quibus fusius egimus. vbi varia vlcisci.
 Sacra Scriptura loca declarauimus. Quanto si *Tract. 4. n.*
 lentio iusti Dei seuiissimi: autiâ peccatoribus *111. c. 17. n.*
 ignominijs obmutuerunt? *Estimatis seruis sicut*
ones occisionis. Sic David interprete Dno Paulo *Ps. 43. 12.*
 loquitur: Porro non hoc te lateat: quod si pa-
 tiantur illi & obmutescant: non deerit qui lo-
 quatur & iniurias illis illatas acriter vlescat.
 Exemplo tibi sunt Herodes, qui Christi præce-
 sosem & Baptistam capite obruncavit: Nero-
 Imperator, qui Diuum Petrum crucifixit & ca-
 put Diuo Paulo prædicat: Valerianus, qui Di-
 uum Lamentum in craticula assavit: Maximus,
 qui rotis acerrimis præpeditis nouacu-
 lis corpus subiecit virginis Catharinæ: & quam
 obstinato tacent illi silentio? verumtamen no-
 animum induxeris, nullam de his sumendam
 aliquando vindictam: *Est qui querat & iudi-*
cet.
 Præteritis diebus sententiam illam S. Spiritus
 expendimus. Intuetur nos velut atronicos luc-
 cillus

Exod. 21. 28.

cessus cernentes in mudo sic omni rationi repugnantes: ut mali pedibus istos proteant: quod hic opes illis deprædatur: alter honori deroget: alter cruce figat illos: illi verò taceant: requiramus autem cum Davide. *Numquid est scientia in excelsu? An nouit ista Deus an videt? Quomodo ista paritur? Qui fieri potest ut tam impetuosus transeat inulta petulantia? ne conuerteris, ait Spiritus S. qui tacet, lapides cõgregat ut reos percutiat & certum tibi sit quod non sic impunita abibunt iniuria: etenim in se suscipit ille pro ratione & aequitate vindicare in honorẽ & gloriã Sanctorum: Non est dicere quid est hoc aus quid illud: omnia enim in tempore suo quærentur. Confer illud, ei quod Christus hic ait: Est qui querat & iudicet. Tibi ne persuasus rem tibi feliciter cum egeni facultatibus euasisse, ex fraudulento iniquoque contractu, & sic omnia operatum habere sinerent verò gaudio tripudias quia puelam tuam libitum acquisivisti nullam in eo passus molestiam: tu verò quia iudicio vim intulisti illudque petiurij, dolisque deieicisti quodque iam omnem effrons cucilli formidinem: hoc ergo tibi confret: Est qui querat & iudicet, est qui iticã cum solutione exigat à te ratione.*

Admiratus sum verba, quæ congruenter huc dixit Moyses ad vltimam properans metam: hæc etenim hora est, quæ veritas digna memoratu & creditu declaratur: quibus vitur D. Paulus quatenus electos, Dei à malis afflictos & iniurijs appetitos consoletur: illos autem timore petrela: agit Deus: de peccatis populi sui, qui iam omnem exuerant peccandi formidinem, eò quod sibi prospero viderent omnia successu prouenie. Quid cogitatis, inquit Deus, an quia taceo, sic hæc multa transibunt: multum fallimini: *Nonne hæc condita sunt apud me, & signata in thesauris musticæ: est vltio, & ego retribuam in tempore. Iuxta est dies perditionis, & adesse festinant tempora. Iudicabit Dñs populum suum, illud verbum Condita sunt apud Hebr. significat rem valde latentem & obvolutam: sic ut nec perdi possit nec antecrit: unde sic alij transferunt: *Nonne hæc recondita sunt apud me?* Et magis exponitur per illud quod sequitur: *Signata in thesauris meis.* Quod sumo studio seruare contendis: nedũ tuo includis vestigio: sed insuper occulte paratã reponis arcuã obsecra sigilloque cõsignata. Ita loquitur Deus: an ergo vobis persuadetis quod peccata vestra sic omniẽ effugient punitione? Illa mihi repositi in scrinij meis, ita securẽ seruata, ut perdi minime possint: illa meis conclusi cõstitis, nedũ obsecrata,*

Hieron. Bapt. de Lanuz Tom. III.

sed insuper sigillis obfirmata. An ergo Dñe, mortalium flagitia tuas interponis seruanda deuitias ceteris æstimabiliore? hæc in tuis includis custoditã serinij? an ergo gemmæ sunt pretiosæ: an magni valoris ducarones? non hoc idcirco dicit, sed quatenus intelligas certũ esse: quod sicut tu trãstire nec perdere permittes thesauros tuos ditiores, nec ea quæ sũt maioris pretij: sic nec ipse peccata tua abire patietur impunita, imo ne horum etiam vel minimũ. Nec hoc tantopere miretis: mei namque muneris meaq; curæ est horũ omnium vindicta flagitiorum. *Mea est vltio, & si modo taceã, hæc ratio est, quod illa suo referuem tempore castiganda: Et ego retribuam eis in tempore.* Nec in multa differam tempora: dies etenim imminet supplicij: tali namque festinatione tempora præteruolant: ut videãtur ad hoc tanto properare celerius: *Adesse festinant tempora:* & sic erit tribunal enim ascendam stricillimum: *Iudicabit Dominus populum suum:* Hoc est quod Dñs nunc ait: *Est qui querat & iudicet.*

Conueniunt hæc verba illis, quæ Proph. Hieremias protulit in persona ciuitatis Hierusalem: *Vigilauit iugum iniquitatum mearum, in manu eius conuoluta sunt, & imposi, a collo meo.* Obscura sũt hæc verba. Verbum hoc *Vigilauit* in Hebræo significat etiam in Latino *Impressit*, ut aduertit diuinus Vatablus & ait hanc esse Hebræorum explicacionem: sic enim legitur, *Impressum est iugum iniquitatum mearum in manu eius.* Et quod ista dicitur nomine vibis Hierusalẽ, quasi lumens à sigillo methaphorã, diceret, quodeumque peccatũ meũ reposuit in manu sua, velut impressũ sigillum: sicut enim nihil est, quod tibi frequentius versatur ab oculis quã illud quod signatum habes & manibus tuis impressum, sic nihil magis diuinos versatur ob oculos, quã peccatorũ tuorum cum grauitate numerus & cum numero grauitas. Declarant hoc apertis sequentia verba quæ Vatablus legit: *In manu eius perplexa sunt, q. d. iniuities meæ: hic manibus eius inueniuntur, & implicantur: ut eas illis excidere sit impossibile.* Quãdo rei alicuius non vis tibi memoria pereat, digitus tuis memoriale intexis, aut manibus tuis aliquid alligas, quatenus nihil tibi do, rei illius eripiat memoriã, cuius nõ cupis oblitisci. En quales metaphore, quibus intelligas Christi sententiam: *Est qui querat & iudicet.*

Cæterum pariter arbitror sumi Metaphoram, VIII. ex eo, quod index facit, qui in mulo suo omnes habet processus causarũ facinorosorum, qui do, carceribus vincti detinentur: di imus enim, quod

G G G G multi

61

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

VI.

multi illorum obdormierint quanto tempore
index illis suam non impedit, nec fert pro qua-
litate sententiam: unde per hoc reus ille omnem
abiecit à se formidinem cui index nihil loquitur.
Quando minus hoc ille cogitat apprehendit iudex
processum euolut, inspicit, fertque sententiam,
furem de ergastulo producit, per publicas cædit
plateas, furto ad collum alligato, ut omnibus
pateat, quam condigna sit tanto crimine poena
delinquenti. Hoc, inquit Hierusalem, mihi
contigit: nullis enim turbabat curis meis im-
mersa vanitatibus: omnem mihi videbar posse
polliceri securitatem: quandoquidem se nullis
sannibus meis facinoribus opponebat aduersa-
rium: processus meus quasi dormiebat: etenim
meas Deus patiens dissimulabat iniquitates. verum
enimvero cum iam omnem proorsus exul-
sem anxietatem, expersiscitur ille, manibus cau-
sam meam arripit, discutit, terminat, & cõdem-
nat, publico me exponens opprobrio, sic ut mû-
dius ex penarum mearum gratitate, culpæ
mearum agnoscat acerbitatem. Nunc igitur tua
sectare diuerticula, & effraus inflas equi per-
ditionis percurrere vias, iustum supprime, pauperem
aspernare, viduam inhonorare: tuus etenim pro-
cessus in tempore stricto strictius examinabitur:
Est qui querat & iudicet.

Hoc argumento conatus est David; fratrum
injicere peccatoribus: *Dixi iniquis: nolite inique
agere, & delinquentibus: nolite exaltare cornu.*
Locutus sum hominibus flagitiosis, ut suis tandè
finem imponerent flagitijs: & superbis ne tanto
fastu & potentia inflati superbirent, ut tantum
indomiti, nunc hunc, nunc illum inpetendo. Quod
hoc sanctissime David: an tibi forsasse perlua-
des quod à suis se cohibebunt iniquis actibus
tuis solummodo monitione correptionem tantum
hoc illis dixi, sed ipis representari, quod licet
sibi persuadeant neminem eis ad manum adesse,
non idcirco immunes esse à st pplicio: nam in
divinas incident aliquando manus iudicis stri-
ctissimi, de quibus non est qui reus eripiat: nec
illis iustitiæ illius patet effugium: ut hic quan-
doque contingit: etenim si quis in Regem offe-
derit lætæ maiestatis reus ad aliud potest trans-
fugere regnum & se iustitiæ subtrahere: *Quia
neque ab oriente neque ab occidente, neque à des-
per-
tu montibus quoniam Deus iudex est.*

In particulari dicere poterat hoc Saluator no-
ster: etenim prima Dei cura hæc erat: *Ut omnes
honorificent filium sicut honorificant Patrem.* Ad
boldem hic cadit quod narrat Nicephorus Ca-

lillus de sanctissimo & notissimo viro Amphilo-
chio Antistite Iconij intimo familiari & laterali
socio D. Basilij & D. Greg. Nazianz. ut doctrina
ita pietate præclarissimorum: quem idem Div.
Greg. intulit: *Pere atque orthodoxa doctrina patro-
nem;* & D. Basil. *O Sacrum caput Amphilochoj, quod
pra cæteris facio plurimi.* Venit hic vir sanctissi-
mus die quadam Constantinopolim Imperato-
rem Theodosium magnum iniuratus, cui libel-
lum obtulit supplicem, quo dignaretur Imperij
sui terminis Hæreticos eliminare Arianos Chri-
sti blasphematores, hunc docentes puram esse
creatoram, & Patre suo inferiorem. Cum autem
ad primum alloquium eius petitioni Theodosius
non annuisset altero die reuersus est multis
suspatus Episcopis, Imperatoris adit presentiam,
quo tempore filius illi aderat Princeps Arcadius,
iam Imperatoris titulo insignitus: salutavit
Amphilochus Patrem Theodosium summam
quã perit reuerentiã, velut supremum terræ
Monarcham: porro filium illius Arcadium ex-
cepit ut lituam impositis illius capiti manibus
ac benedicens: Deus te saluet fili mi. Credidit
Theodosius hanc imbrantem ex eo nasci,
quod Amphilochojus nihil amplius de puero cre-
deret: quocirca eum plenius instruit, sic ait:
Optimè lenex quicumque filium meum hono-
rat Arcadium meipsum honorat, & tantã reue-
rentiã filius meus, quantã ego, colendus est: quã-
doquidem iam sicut ego, sit proclamatus Im-
perator. Cui sic Amphilochojus: filium tuum Im-
perator debito honorari colique obsequio. Sto-
machatur vehementer Imperator: ita ut exclamare
coepit: Procul hinc, procul a filium abigie
vetulum. Animum ô Cæsar, compone, res-
ponderet Episcopus, notumque tibi sit, non ex ig-
norantia hæc profusus sile meam ut accusas in-
urbanitatem: etenim optimè noui quo respectu
yenerandus sit Arcadius: enim tuus sit filius, ubi-
que compar Imperator: datã sic feci operã: qua-
tenus intelligas, quod si contemptum filij tui fe-
ras permoleste, & hoc te grauius irriter crimen,
quod in eius committitur opprobrium: quã
iniquo feret animo Pater æternus hæreticos A-
rianos, omnesque qui filium suum Iesum Chri-
stum contempserint illam ei denegando reueren-
tiam, quã ut talis Patris filio iure detur opti-
mo, sed ut puram creaturam exhibendo: Admi-
ratus Imperator Theodosius Sanctissimi sapien-
tiam Antistitis ad eius prostratus pedes veniam
delicti supplex expostulat: atque ex eo tempore
feruentiori cæpi Zelo Arianos insectari hære-
ticos,

X.
Historia
de S. Am-
philochio.

If 74.
IX.
Nellum
erit pec-
catoribus
à diuina
iustitia
effugiũ.

62

teios, honoris Christi factus propugnator acerimus intelligens, quam acerbos Pater aternus illos pateretur inimicos, qui blasphemis linguis eius conatur honori derogare: quodue sic nihil cordi haberet, quam illatas filio vindicare calumnias.

XI. Pater iniurias viciscitur filio suo illatas.

Dent. 18. 18.

Hoc ipse Deus verbis illis praelatis contestatus est, quæ aliis expofuit: dum Moyfi promittit, quod filium suum efflet missurus factum hominem: præmonens, vt scirent omnes, quanto illum honore deberent excipere venientem in hunc mundum, eius personam tueret, doctrinam eius & veritatem acceptare: quoniam illis præcauebat, se constituendum iudicem & scuisimum iniuriarum ac contemptuum vicij eorum qui filio suo essent inferendi: *Prophetam suscipite de gente tua, &c. nec contemnendum putetis &c. qui autem verbum dicit quæ loquitur in nomine meo audire noluerit, ego visitabo existam, ad hoc alludit Christus: Ego honorifico Patrem meum & vos in honorasti me &c. Est qui querat & iudicet. Itc nunc, & illum contemnite, eius conculcate sanguinem, eum de vno veltis vltis veltis crucifigite concupiscentis, eius vili expidite verba, Sancti eius Euangelij statuta prævaricamini, templa prophante, seruos eius persequimini, hoc autem notum sit vobis: Est qui querat & iudicet.*

Pf. 86 11. XII. Christi etiam misericordia notatur.

2. Reg. 14. 14.

Terribile fuit hoc terculamenrum, quod Dominus illos amodo declaret vt condemnatos & caelestis Patris sui vindictæ traditos: etenim suos adeo severe punit inimicos, vt hæc David mente tenuens totus ossibus contremisceret: etenim exclamat: *Quis nouit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Nihilominus statim ad misericordiam Christus inflectitur, eis præscribens formam, qua terribilem adeo euadant liberi sententiam: & quana hæc? vt audirent verba sua, quæ illis nomine Patris sui caelestis prædicabat: quia erat ipse, ille Propheta de quo prædixerat: *Pone verba mea in ore eius. Atque illis, atque iuramento confirmat, vt omnem adimat ambiguitatem: Amen dico vobis: si quis sermonem meum seruauerit, mortem non gustabit in æternum. Quia vitam consequetur sempiternam.**

Habes hic illam misericordiam, quam sapientissima declarauit olim mulier illa Thecutis Dauidi Regi collocata: *Deus non vult animam perire: sed retrahat cogitanti, ne peritus pereat, qui abiectus est. O Rex Dei perpende misericordiam: non enim perditione delectatur animarum: & si*

quandoque suis illum obstringant sceleribus, vt peccatores morte pateret: ipse super hoc reflectit, & quasi ab illis se minis retrahens, quas intentauit, formam præferbit, qua se possunt a prædicta sibi perditione liberare. Metaphoram sumit a Patre clementissimo, quem licet filij sui eò sæpe contumacia perdoeat, vt eum adibus eliminet: attamen super hanc reflectit resolutionem, & considerans quod filius suus sit, eam retractat & annihilat formam proponens, qualiter non pereat, si ad vitæ frugem velit respicere meliorem: de hoc latius proximo die Mercurij.

XIII. Similitudo.

Indicant præteritis diebus Iudæis terribilem valde sententiam: *In peccato vestro moriemini. Et confestim reflectitur, illis modum prælegens, quo ranis eripiantur malis incolunt, docens & exhortans: vt in eum pro salute sua crederent: Nisi crederitis, quia ego sum, moriemini in peccatis vestris. Sic hodie facit: postquam enim illis minatus fuisse, eosque filios diaboli declarasset, quodque ira caelestis Patris sui pertinaces illos opprimeret: retractat, modum illis ostendens, quæ ratione damnum illud in salutem illis vertatur sempiternam: si nimirum, diuina eius verba audirent, & morum seruarent integritate: *Amen dico vobis: si quis sermonem meum seruauerit, mortem non vidabit in æternum. Porro tanta erat perditionum hominum non ferenda contumacia, vt ex oblata sibi medicina venenum elicerent, & ex eo quod illis temperare & sedare debuerat cordis intemperiem, magis obfirmatur, & inde nouam parant Saluatori calumniam: quocirca proflicentes vt serpentes, aspides, & viperæ atrox in illum, ne in faciem illi contolent vix sibi temperant. Quid est hoc quod an? licet nihil aduersum te ex præmissis haberemus actionibus: hoc ipsi, quod modo dicis, in nostra nec confirmas præsentione redditque tanto certiores, quod diabolam patiaris arcepticium, tuque accepit Lucifer possessionem: *Nunc cognouimus quia dæmonia habes. Abraham mortuus est, & Propheta mortui sunt & tu dicis, si quis sermonem meum seruauerit, mortem non vidabit in æternum. Numquid tu maior es Patre nostro Abraham: cæterosque superas Prophetas? Quem teipsum facis? Quem teipsum nobis vendis?***

XIV. Ex verbis Christi Iudæi petiores sunt.

In sua perseuerat Christus blaudus mansuetudine, & cum illi mererentur vt in penam tæte calumnie terra os suum aperiret: viuos illos absolberet, quandoquidem heretice eorum blasphemie extra omnem controuersiam malitia superaret illas quibus Dathan & Abiron Aaroni

roni & Moyfi insulauerunt; vel ignis de celo descenderet multo iustis; quam olim descendit, & iniurias vindicauit à ducibus illis illatas Eliæ Prophete, verum tamen nedum hoc non agit, sed illis portam (a) latissime aperit misericordiae: diuinæ suæ illis representans personæ celsitudinem, & (b) vela explicans, breuiter illis ait: Mihi hoc concedite vt omnem auferam larnam, vobis etenim dico atque iureiurando confirmo: *Antequam Abraham fieret ego sum.* Verbis illis diuinam suam essentiam exposuit & æternitatem. O quantam illis proponit ante oculos lucem: *Ego sum adeo clara vt ad salutem totius prouinciae Samaritæ suffecerit iustaurandam.*

(a) De par-
en par.
(b) Cor-
riendo las
corituan.

Ma. 30. in
Ioan. ver-
sus finem.

In mentem tibi veniant (cum D. Chryl.) verba, quæ Christus habuit cum muliere illa Samaritana; etenim cum illa in disputationem incidit, cum enim illi insinuaret, quod aquas haberet diuinis adeo commendabiles qualitatibus; vt si quis ex eis biberet, non sitiret in æternum, & illa nominasset magnum illum Patriarcham Iacob qui puteum illum effoderat, & cuius operâ viuis illis potirentur aquis, atque ea occasione à

Ioan. 4. 12

Christo percunctaretur: *Namquid tu maior es Iacobi nostro Iacob, qui dedit nobis puteum istum etc.* Respondit illi Christus & declarauit quod sicquidmo ex occasione verbum explicauit, se quo manifestè Messiam verumque Deum asseuerauit, dicendo; *Ego sum qui loquor tecum.* Quibus

verbis tantam mulier ex hoc sole lucem illam strata concepit, vt reuersa Samaritanam, lucis huius fausta nuntiaret, quo factum est vt tota pariter ciuitas eodem lumine colustraretur.

O periduelles (inquit D. Chryl.) non enim vobis cum illo: *Ego sum* minor dixit; & ipsam verbis auditis, nedum vos illi submittitis, sed corpus inclinatis, vt lapides, quibus eum homicidæ profocetis apprehendatis iure merito vobis: *Saluator ait: Meretrices precedat vos in regno Dei.* *Matth. 23.*

Regnum Dei dicit hic diuinitatis lux & sacratissima mysteria incarnationis. q. d. Meretrices vos precedunt in eorum cognitione mysteriorum. Samaritana illa meretrix illo verbo solâ instar illuminatur; illi verò denovo obsecantur. Fuitque lux ista celestis velut pepum quoddam & vitæ grossior oculis eorum obducta; & sicut vespertilionibus, tanta obfuscati & obtenebrati luce, cum illam cognoscere debuissent, conatur eam extinguere; quocirca ad lapides se demittunt, quibus Redemptorem opprimant, & velut blasphemum interficiant. Exemplo discedit Dominus locum illis non permitteus, quo fetalem suam expleant voluntatem, sed noctem illis relinquit in delictis. Vt nam suâ nos misericordiam illuminet, vt illum agnoscetes & verba eius seruantes mortem exadamus & vitâ persequamur sempiternâ. Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIÆ TRIGESIMÆ QVINTÆ SEQVENTIS.

Elebrem refert D. Euangelista victoriam, quam Christus de Principibus & Phariseis retulit, inimicis suis mortalibus, proprijs illos armis superans. a. Ad tria puncta conuoluitur. Primum Principum illorum aperit peruersitatem, quæ paruo tempore facta latuerat, sed non mortua. b. Et hæc magna nimis. Primò: comprehendere enim volebant eum à quo non nisi beneficia receperant. c. Secundò: cum illis incumberet disponere, vt Christus acceptaretur ipsi sint obstaculo. d. Tertiò: qui iustitiæ esse debebant protectores, sint oppugnatores. e. Quartò: quia ipsi dem Dei donis, illi bellum inferunt: & scelera committunt atrociora. f. Quintò: nedum illi peruersi sunt, insuper & suos volunt ministros esse peruersus. g. Secundum punctum potentiam Christi manifestat, & amplius suam cum illis misericordiam in tribus. Primò: quia cohibet illos, ne progrediantur ulterius pro mala sua voluntate: hæc enim singularis est misericordia, qua Deus quosdam præuenit

a. 1. 2.

b. 3.

c. 4.

d. 5.

e. 6.

f. 7. 8.

g. 9. 10.